

Vändra Gümnaasium

Kinnitatud
Vändra Gümnaasiumi
direktori 27.11.2015
nr 1.8/7
Muudetud
Vändra Gümnaasiumi
direktori 29.12.2017
nr 1.8/2

Hille Arumäe, Ene Kitsnik, Juta Pertel, Ave Naano

Vändra Gümnaasiumi loovtööde koostamise juhend

Vändra
2018

Sisukord

Vändra Gümnaasiumi loovtööde koostamise juhend	3
1. Loovtöö	5
1.1. Eesmärk	5
1.2. Korraldamine	5
1.3. Teema valik	6
1.4. Vormid	6
1.5. Koostamise etapid	8
1.6. Kirjalik osa ja selle vormistamise nõuded	9
1.7. Kirjaliku osa osade järjestus	10
2. Loovtööde juhendamine	12
3. Loovtööde kaitsmine	14
3.1. Kaitsmise korraldus	14
3.2. Ettekannete vormid	15
4. Loovtöö hindamine	17
Kasutatud allikate loetelu	19
Lisad	20
Lisa 1 Loovtöö temavaldkonna kinnitus	20
Lisa 2 Loovtöö ajakava	21
Lisa 3 Tiitellehe näidis	22
Lisa 4 Kokkuvõtte olümpiaadi või konkursi tulemustest loovtöö arvestuseks	23
Lisa 5 Hinnangu andmine	25
Lisa 6 Juhendaja hinnang loovtööle	28
Lisa 7 Hinnanguleht ja protokoll	29

Vändra Gümnaasiumi loovtööde koostamise juhend

Käesolevas juhendis antakse ülevaade loovtöö koostamise nõuetest Vändra Gümnaasiumis.

Loovtöö on juhendatud õppeprotsess, mille käigus õpilane iseseisvalt või rühmatööna rakendab iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust ja kinnistab ning täiendab koolis omandatud (SA Innove, s.a). Loovtöoga, mis võib olla õpilasuurimus või praktiline töö, kaasneb eestikeelne kirjalik osa. Kirjalik osa sisaldab teoreetilisi selgitusi, protsessi kirjeldust, õpilase enesehinnangut eesmärkide ja tegevuskava täitmise ning töö tulemuse kohta, [vt pt 1.](#)

Loovtöö sooritab 8. klassi õpilane õppeaasta jooksul loodus-, sotsiaal-, humanitaar-, tehnoloogia- või loovainetes või kooli projektitöodes osalemisel. Huvialakoolis õppival õpilasel on võimalus luua loovtööna muusikateos, kunstiteos või muu taies huvialakoolis õppimise käigus.

Loovtöö korraldamine: direktor kinnitab loovtööde koostamise juhendi, juhendajad ja hindamiskomisjoni ning määrab loovtööde koordinaatori, [vt pt 1.2.](#)

Loovtöö valik: õpilane valib õppekava läbivatest temadest lähtuva või õppeaineid lõimivaks loovtööks õppeaine ja teemavaldkonna õppeaasta algul. Õpilase juhendaja ja teema valiku kinnitab loovtööde koordinaator kooskõlastatult juhendajaga I trimestril, oktoobris [vt pt 1.3.](#)

Loovtöö vormid: loovtööks võib olla õppekava läbivatest temadest lähtuv või õppeaineid lõimiv ([vt pt 1.4.](#))

- nõuetekohaselt vormistatud õpilasuurimus;
- nõuetekohaselt vormistatud praktiline töö, nt joonistus, kollaaž, reklaam, tants, näidend, näitus, käsitöö, kirjandus-, kunsti- või muusikateos – koos kirjalikult vormistatud žanrituvustusega ja seoste näitamisega;
- nõuetekohaselt vormistatud projekt koostöö- või õpiprojektides ja üritustel osalenud õpilastel, näiteks õpilaskonverentsi ettekanne, matka/näituse korraldamise või praktikapäeva läbiviimise kava;
- huvialakoolides õpitud oskustel põhinev teos või ese koos kirjalikult esitatud teoreetilise osaga;

- edukas osalemine ja märkimisväärsede kohtade (1. – 6. koht) saavutamine vähemalt kolmel piirkondlikul või ühel üleriigilisel või rahvusvahelisel aineolümpiaadil või konkursil eelneval õppeaastal.

Loovtöö teostus: õpilane teostab ja vormistab nõuetekohase töö I poolaasta jooksul juhendaja/õpetaja juhendamisel. Õpilane võib loovtöö teostada individuaalselt, paaris- või rühmatöona (rühma suuruseks maksimaalselt 3 õpilast).

Loovtöö esitlus: õpilane esitab elektrooniliselt oma valmis loovtöö kirjaliku osa juhendajale ja loovtööde koordinaatorile üks nädal enne töö kaitsmist.

Loovtöö esitlemisele pääseb õpilane, kui ta on kokkulepitud ajaks esitanud juhendajale ja loovtööde koordinaatorile oma loovtöö.

Loovtöö esitlemine toimub II trimestril, veebruaris, [vt pt 3.1](#). Praktilise tööna valminud taiese esitlemine võib toimuda ka vastava kooliürituse või õpiprojekti toimumise ajal, kus viibib ka kooli poolt määratud vaatleja (hindamiskomisjoni liige).

Loovtöö hindamine: loovtöö puhul antakse hinnang: töö teoreetilise ehk kirjaliku osa sisukusele ja vormistamisele, praktilise töö korrektsusele, õpilase suhtumisele ja aktiivsusele töö teostamisel ning õpilase esinemisele loovtöö kaitsmisel. Loovtööle antakse hinnang “arvestatud” või “mittearvestatud” ([vt pt 4](#)), kasutades vastavat hindamismudelit, vt “Hinnangu andmine” [lisa 5](#).

Loovtöö teema kantakse 9. klassi lõputunnistusele ning teema ja hinnang 8. klassi tunnistusele.

1. Loovtöö

Põhikooli riiklikus õppekavas sätestatakse, et III kooliastmes korraldab põhikool õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö või muu taoline. Loovtöö temaatika valib kool, täpsema teemavaliku teevad õpilased. Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt. Loovtöö korraldust kirjeldatakse kooli õppekavas ([PRÕK § 15, lg 8](#)).

Alates 01.09.2013. a on loovtöö sooritamise põhikooli lõpetamise tingimuseks.

Põhikooli lõpetab õpilane, kes on III kooliastmes sooritanud loovtöö ([PRÕK § 23, lg 1](#)).

1.1. Loovöö eesmärk

Loovtöö eesmärgiks on pakkuda õpilasele võimetekohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust ning toetada

- õpilase tervikliku maailmapildi, loomingulise algatusvõime ja loova eneseväljendusoskuse kujunemist ning aidata kaasa uute ideede tekkimisele ja teostamisele õppeainete lõimumise ja loovtöö protsessi kaudu;
- õpimotivatsiooni, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemise kujunemist;
- õpilase kujunemist loovaks ning mitmekülgseks isiksuseks;
- üldpädevuste (iseseisev ja rühmas töötamine, probleemide lahendamine, kriitiline mõtlemine, argumenteerimis-, eneseväljendus- ja esinemisoskus, töö allikate ja andmetega; tegevuse kavandamine ning kavandatu järgimine, tegevuse ja töö analüüsimise oskus, loovtöö vormistamine, IKT vahendite kasutamine jne) kujunemist;
- õpilast tema võimete paremal tundmaõppimisel, mis aitaks teha valikuid järgnevateks õpinguteks (SA Innove, s.a).

1.2. Loovtöö korraldamine

Loovtööde teemad, mis tulenevad õppeaineid või õppekava läbivatest teemadest, pakub välja õpilane(sed) ise või soovitab neid aineõpetaja, juhendaja.

Esimese trimestri alguses tutvustab loovtööde koordinaator õpilastele loovtöö olemust ja Väandra Gümnaasiumi loovtöö koostamise juhendit.

Õpilased leiavad endale loovtöö juhendaja I trimestril, oktoobrikuu jooksul. Õpilasele, kes ei leia endale määratud tähtjaks juhendajat, määrab juhendaja loovtööde koordinaator.

I trimestri jooksul valivad õpilased individuaalselt või rühmas koos juhendajaga loovtöö teemavaldkonna. Loovtöö vormi ja esitamise liigi otsustavad õpilased koos juhendajaga.

Õpilase valik ja juhendaja nõusolek kinnitatakse allkirjastatud dokumendiga “Loovtöö teemavaldkonna kinnitus“ vt [lisa 1](#), hiljemalt oktoobrikuus loovtööde koordinaatori juures.

Loovtöö teostatakse koos juhendajaga soovitatavalt I ja II trimestri jooksul. Loovtöö allikmaterjalidele viitamist ja vormistamist õpetatakse 8. klassi informaatikatundides.

Loovtööde esitlused toimuvad II trimestril veebruaris, õpiprojektis osalenud õpilased võivad praktilisi töid esitada ka vastava kooliürituse või projekti toimumise ajal. Loovtööde esitlemine (kaitsmine) toimub kooli direktori poolt määratud hindamiskomisjoni juuresolekul.

1.3. Loovtöö teema valik

Teema valikul lähtub õpilane oma võimetest, teadmistest ja huvidest või aineõpetaja/juhendaja nõuannetest ning teema praktilisusest probleemi lahendamisel.

Õppekava läbivatest teemadest lähtuv või õppeaineid lõimiv loovtöö võib olla uurimistöö, projekt, omaloominguline töö. Keelte-, loodus-, tehnoloogia- ja sotsiaalainetes ning matemaatikas on loovtöö liikideks üldjuhul kirjalik õpilasuurimus või projektitöö (SA Innove, s.a).

Õpilastel ja juhendajatel on loovtöö teema valikul soovitatav silmas pidada

- teema aktuaalsust ja originaalsust;
- võimalust teemat edasi arendada järgmistes töödes;
- võimalusi erialakirjanduse hankimiseks ning andmete kogumiseks.

1.4. Loovtöö vormid

Õpilasuurimus

Uurimistöö on uurimusliku protsessi kirjalik aruanne, kus õpilane keskendub mingile uurimisprobleemile, uurides nähtust, protsessi või sündmust. Uurimistöö käigus toimub probleemi püstitamine ja selle analüüsimine/käsitlemine. Uurimistöö koosneb teoreetilisest osast ja uurimuslikust osast. Uurimuslik osa peab sisaldama valimi ja uuringu kirjeldust,

õpilase oma seisukohti ja originaalset materjali. Õpilasuurimuse eesmärgiks on saada täpsemat teavet uuritava teema kohta ning leida teema olulistele küsimustele vastuseid. Uurimistöö peaks olema valdavalt analüüsiva iseloomuga, olulisel kohal on töö autori järeldused, tõlgendused ja üldistused.

Projekt

Õpiprojekt on ühekordne arendav ettevõtmine, mis viiakse läbi rühmatööna, võib keskenduda elulise probleemi lahendamisele ning omab konkreetset väljundit ja ühiselt seatud eesmärgi, on piiratud eelarve ja ajakavaga, nt õppematerjali loomine, teatrietenduse, filmi või näituse arvustus, kohaliku giidituuri korraldamine, kogukonna heaks tehtav tegu vms. Ühisprojekt on rühmatööna teostatud kindla eesmärgi ja ulatusega terviklik ülesanne, nt konkursi, kontserdi jt ülekooliliste ürituste kavandamine ja/või korraldamine, kujundusprojekt, õpilasfirma või rahvusvahelises projektis osalemine.

Projekt pakub hea võimaluse valitud teemadel ellu viia oma ideid üksi või koos kaaslastega. Projekt annab korraldamis-, juhtimis- ja meeskonnatöö kogemust, algteadmisi eelarve koostamisest ja veel palju teisi elus toimetulekuks tarvilikke kogemusi.

Praktiline töö – omaloominguline teos, näitus või leiutis.

Loovtöö omaloomingulise muusika-, kunsti- või kirjandusteosena, liikumiskavana, käsitööna, leiutisena või eksponeeritud foto- või kunstinäitusena kätkeb endas uudseid, innovaatilisi ideid ning on eneseteostusrõõmu pakkuv ja silmaringi avardav töö.

Loovtöö muusikateosena võib olla õpilase omalooming, aga ka muusikateose esitamine.

Kunstitööks võib olla maal, joonistus, graafika, skulptuur, keraamika, videofilm, animatsioon, *performance*.

Loovtöö käsitööna võib olla eseme või kavandi kujul nii enda idee kui ka olemasoleva juhise järgi loodud taies.

Loovtöö omaloomingulise tantsu-, luule- või muu kirjandusteosena, eksponeeritud foto- või kunstinäitusena on vastava teose loomine ja esitamine.

Praktilise töö puhul koostab õpilane samuti loovtöö kirjaliku osa, mis vormistatakse vastavalt kooli poolt kehtestatud loovtöö nõuetele.

Olümpiaadidel või konkurssidel osalemine

Loovtöö võib lugeda sooritatuks, kui õpilane on osalenud ja saavutanud märkimisväärse koha esimese kuue hulgas vähemalt kolmel piirkondlikul, üleriigilisel või rahvusvahelisel aineolümpiaadil, konkursil (näiteks Archimedese Eesti “Õpilaste teadustööde riiklik konkurss”, GLOBE õpilasuurimistööde konkurss, Tartu Keskkonnahariduskeskus “Õpilaste keskkonnaalaste uurimistööde konkurss”, Junior Achievement Eesti “Eesti õpilasfirmade võistlus”, ettevõtlusalane meeskonnavõistlus “Creatlon” jne). Loovtöö sooritamiseks täidab õpilane koos juhendajaga blanketi “Kokkuvõtte olümpiaadi või konkursi tulemustest loovtöö arvestuseks“ (vt [lisa 4](#)) ning esitab ja kannab ette selle hindamiskomisjonile.

1.5. Loovtöö koostamise etapid

Õpilane

1. valib oktoobriks valdkonna või õppeaine ning esialgse teema;
2. koostab koos juhendajaga töö koostamise ajakava (vaata [lisa 2](#));
3. tutvub juhendaja soovitatud kirjandusega;
4. sõnastab juhendaja abiga loovtöö eesmärgi või õpilasuurimuse probleemi ning uurimisküsimuse ja/või hüpoteesi¹;
5. kogub andmeid ja teostab praktilise töö või viib läbi uuringu;
6. informaatikatundides õpib loovtöö kirjaliku osa vormistamist, lähtudes VG loovtööde koostamise juhendi nõuetest;
7. kirjutab valmis nõuetele vastava uurimistöö või praktilise töö kirjaliku- ehk teooriaosa;
8. saadab valmis loovtöö kirjaliku osa **elektroniliselt** loovtööde koordinaatorile hille038@gmail.com;
9. esitleb veebruarikuus oma tööd hindamiskomisjonile.

¹ Kui uurimisküsimus on sõnastatud ja eelinfo kogutud, püstitatakse saadud info põhjal teaduslikult põhjendatud oletus ehk hüpotees. **Hüpotees** on oletatav vastus uurimisküsimusele. Hüpoteesi õigsust tõestatakse ja kontrollitakse uurimistöö käigus.

1.6. Loovtöö kirjalik osa ja selle vormistamise nõuded

Õpilasuurimuse kirjaliku osa maht on vähemalt 4 lehekülge. Praktilise töö kirjaliku osa maht on vähemalt 3 lehekülge (sissejuhatus, sisu, kokkuvõte). Lehekülgedena ei arvestata tiitellehte, sisukorda, kasutatud allikate loetelu ega lisa.

Loovtöö kirjaliku osa kirjutamisel tuleb silmas pidada järgmist:

- loovtöö peab olema sõnastatud korrektselt ja loogiliselt;
- tuleb kasutada selget ja täpset oskuskeelt, üldtunnustatud ja väljakujunenud terminoloogiat;
- väljendused olgu loomulikud ja lihtsad;
- tekstis ei või liialdata võõrsõnadega;
- tuleb kasutada rikkalikku sõnavara ning vältida sõnakordusi;
- kirjutada tuleb nii lühidalt kui võimalik ja nii pikalt kui vajalik;
- vältida tuleb slängi, stampkeelendeid, ajakirjanduslikke, käibe- ja poetilisi (üliemotsionaalseid) fraase;
- tuleb vältida autori mina-vormi liigset kasutamist.

Loovtöö vormistamisel tuleb arvestada Vändra Gümnaasiumi loovtööde koostamise juhendi ja vormistamise nõuetega. Juhul, kui loovtöös kasutatakse fragmente teiste autorite loomingust, tuleb vastavalt "[Autoriõiguse seadus](#)" (vastu võetud 11.11.1992) § 19 ja 22 kohaselt viidata kasutatud teose autorile.

Loovtöö vormistamist õpetatakse 8. klassis 17-s informaatika tunnis.

Vändra Gümnaasiumi loovtööde vormistamise nõudeid vaata VG kodulehelt ülamenüüst „Dokumendid – LT ja UT juhendid – koostamise juhendid“ – "[Loovtöö ja uurimistöö vormistamise üldnõuded](#)"

Viitamine ja allikate loetelu

Teiste autorite kasutatud tekstile, fotodele, arvandmetele vms tuleb tekstis viidata. Viitamisel kirjutatakse viide sulgudesse viidatava teksti järele. Viide vormistatakse tekstisiselt ümarsulgudes ja see koosneb autori perekonnanimest või teose pealkirjast (võib lühendada), aastaarvust ja lehekülje numbrist nt (Kõverjalg, 2001:23) või (Huntide ..., 2002:12). Kõikidele viidetele peab olema vaste loovtöö "Kasutatud allikate loetelus", kus on loetletud kõik töös kasutatud materjalid ehk allikad. Kasutatud allikate loetelu vormistatakse tähestikulises järjekorras, uus allikakirje algab uuel real ilma taandreata.

Viitamise ja kasutatud allikate vormistamise aluseks on "[Koolielu soovitusel viitamiseks](#)" (Koolielu, 2012), vt VG kodulehelt ülamenüüst „Dokumendid – LT ja UT juhendid – Koostamise juhendid“

Joonised ja tabelid

Loovtöös sisalduvad joonised ja tabelid lisatakse vastava teksti juurde. Suuremahulisemad, mis on üle ühe lehekülje pikad, võib lisada töö lisasse.

Kõik tabelid varustada pealkirjadega ja joonised (diagrammid, fotod jms) varustada allkirjadega ning need tuleb nummerdada.

Tekstilõigus, mis selgitab tabeli või joonise sisu, on vajalik viidata ka tabelile või joonisele, et näidata tabeli seotust (vajalikkust) antud tööga. *Näide: Puude arvu, mis on mõjutatud meretuulest, on kajastatud tabelis 3 või vt tabel 3.*

Tabelite, fotode, skeemide ja jooniste juurde kuuluv tekst on vormistatud samas vormingus, mis kogu töö.

[Tabelite](#) ja [jooniste](#) vormistamise nõudeid vt VG kodulehelt, ülamenüüst „Dokumendid – LT ja UT juhendid“ – "[Loovtöö ja uurimistöö vormistamise üldnõuded](#)" tabelite ja jooniste vormistamine.

1.7. Loovtöö kirjaliku osa osade järjestus

Õpilase **uurimistöö** koosneb järgmistest osadest:

- tiitelleht, vaata tiitellehe näidist “VG loovtööde koostamise juhend“ [lisa 3](#);
- sisukord (koosneb peatükkide pealkirjadest ja lisatakse tiitellehe järele);
- sissejuhatus (töö eesmärk ja selle põhjendus, uurimisküsimus, hüpotees, ülevaade kasutatud meetoditest);
- töö põhiosa (võiks olla 3 peatükki ja alapeatükid) koosneb uuringu ja valimi kirjeldusest, andmete analüüsist ja tulemustest/järelduste tegemisest;
- kokkuvõte (antakse vastus uurimisküsimusele, esitatakse kõige olulisemad järeldused ja enesehinnang tööle (rühmatöö puhul igal õpilasel eraldi esitatuna);
- kasutatud allikate loetelu (tähestikulises järjestuses);
- lisad (vajadusel).

Õpilase **projekti- või praktilise töö** kirjalik osa koosneb järgmistest osadest:

- tiitelleht, vaata tiitellehe näidist “VG loovtöö koostamise juhend“ [lisa 3](#);
- sisukord (koosneb peatükkide pealkirjadest ja lisatakse tiitellehe järele);
- sissejuhatus (töö eesmärk ja selle põhjendus);
- teooriaosa (teoreetilised andmed teema kohta või žanri, tehnoloogia vms kirjeldus);
- töö sisu kirjeldus (töö käik, vahendid, tegevused ja ajakava, vt [lisa 2](#)), rühmatöö puhul iga õpilase panuse kirjeldus;
- kokkuvõte (järeltunde tegemine, enesehinnang tööle (rühmatöö puhul igal õpilasel eraldi esitatuna) ja tulemuste analüüs);
- kasutatud allikate loetelu (tähestikulises järjestuses);
- lisad (vajadusel).

2. Loovtööde juhendamine

Loovtöö juhendajaks võivad olla vaid Vändra Gümnaasiumi õpetajad või huvikoolide õpetajad.

Ühel juhendajal võib olla juhendada kuni 3 loovtööd (erisused kokkuleppel juhendajaga).

Juhendaja valikut ja kinnitamist koordineerib loovtööde koordinaator.

Õpilaste juhendamise aeg toimib õpetaja ja õpilase omavahelise kokkuleppena. Kokkulepitud kokkusaamiste aeg märgitakse õpilase loovtöö ajakavasse, mis valmib koostöös juhendajaga.

Õpilasel koos juhendajaga on soovituslik koostada loovtöö valmimise ajakava (vt [lisa 2](#), “Loovtöö ajakava”), mis kindlustaks loovtöö õigeaegse valmimise. Ajakava esitatakse koos loovtööga. Ajakava olemasolu eest vastutab juhendaja, ajakavast kinnipidamise eest õpilane.

Loovtöö juhendamine võib toimuda individuaalselt või ka rühmas. Õpetaja kohtub juhendatava(te)ga vähemalt viis korda, vajadusel enam.

Juhendaja kohustuseks on suunata ja toetada õpilasi loovtöö koostamise ajal ning järgida antud juhendi nõudeid.

Juhendaja

- aitab õpilast teema valikul ja tegevusplaani ehk ajakava koostamisel;
- soovitab erialast kirjandust ja annab suuniseid info leidmiseks;
- nõustab õpilast uurimistöö või praktilise töö tegemisel;
- jälgib töö vastavust sisulistele ja vormistamise nõuetele;
- täpsustab rühmatöös liikmete tööpanuse;
- jälgib ajakavast kinnipidamist;
- nõustab õpilast loovtöö esitlemise vormi valikul;
- nõustab õpilast esitluse edukaks läbiviimiseks;
- annab hinnangu õpilase(te) loovtöö teostamise protsessile;
- esitab loovtöö mittevalmimisel sellekohase kirjaliku teate (vabas vormis) loovtööde koordinaatorile.

Juhendaja võib suunata silmapaistvate loovtööde autoreid osalema olümpiaadidel, konverentsidel, konkurssidel jne.

Juhendaja annab omapoolse hinnangu õpilase ja juhendaja koostööle ja õpilase(te) valminud loovtööle, täites vastava blanketi “Juhendaja hinnang loovtööle“ (vt [lisa 6](#)) ja esitab

omapoolse hinnangu hindamiskomisjoni esimehele või loovtööde koordinaatorile vähemalt kaks päeva enne loovtöö kaitsmist.

3. Loovtööde kaitsmine

Loovtöö esitlemine ehk kaitsmine on avalik ja toimub kooli direktori volitatud hindamiskomisjoni ees ettenähtud ajal.

Kollektiivselt teostatud loovtööde puhul peab rühma iga liikme panus olema selgelt tõendatud ja nähtav. Kaitsmisel osalevad ja esitlevad oma tööd kõik rühmaliikmed.

Loovtöö esitlemisele pääseb õpilane, kui ta on ettenähtud ajaks (üks nädal enne kaitsmist) esitanud juhendajale ja hindamiskomisjonile oma loovtöö (uurimistöö) või praktilise töö koos kirjaliku osaga.

Esitatuks loetakse loovtöö, kui

- **õpilane** on saatnud töö kirjaliku osa **elektrooniliselt** (*doc* või *docx* failina) ja see on laekunud loovtööde koordinaatori e-mailile hille038@gmail.com määratud kuupäevaks;
- konkreetne praktiline töö (taies, ese vms) on edastatud loovtööde koordinaatorile õigeaegselt.

Loovtööde koordinaator edastab õpilase töö hindamiskomisjoni liikmetele tutvumiseks. Praktiline töö on hoiul kooli õpetajate toas ja sellega saab tutvuda kohapeal.

Õpilane, kes mõjuvatel põhjustel (õpilase või juhendaja pikaajaline haigus, viibimine vahetusõpilasena välismaal vms) pole jõudnud määratud ajaks oma loovtööd valmis, esitleb enda loovtööd järelkaitsmisel. Sellisel juhul vormistab juhendaja õpilase kohta teate, kus näitab ära põhjused, miks loovtööd ei saa kaitsta õigeaegselt. Juhendaja esitab hindamiskomisjonile mõeldud teate loovtööde koordinaatorile üks nädal enne ettenähtud kaitsmist.

3.1. Loovtöö kaitsmise korraldus

Loovtöö esitlemine toimub Vändra Gümnaasiumis ettenähtud ajal ja selleks vastavate vahenditega varustatud ruumis.

Esitus võib toimuda koolis ka teatud kooliürituse, projekti- või ainenädala raames, kus õpilased saavad üles astuda näiteks õpilaskonverentsil, kontserdil või näitusel vastaval teemal koostatud loovtööga.

Loovtööd esitleb õpilane suulise ettekandena, soovitatavalt peast. Ettekanne on õpilasel kirjaliku tekstina ette valmistatud ja koosneb järgmistest osadest:

1. sissejuhatus (töö pealkiri, eesmärgid, teema valiku põhjendus);
2. töö sisu (töö käik, kasutatud meetodid);
3. kokkuvõte (järelused, töö tulemused, hinnang oma tööle e mida õppisid).

Konkursil või olümpiaadil edukalt osalenud õpilane esitleb kaitsmisel oma saavutuste kokkuvõtet (vt [lisa 4](#)).

Esitlust on soovitav näitlikustada kas stendiettekande, multimeedia, audiovisuaalsete või muude vahenditega.

Loovtöö esitlemisel lähtub õpilane järgmisest kavast:

1. selgitab töö eesmärgi ja põhjendab teema valikut;
2. tutvustab töö käiku, kasutatud meeto(dit)deid või oma praktilise töö tegevusi;
3. esitab töö kokkuvõtte: milleni jõuti, kas eesmärk täideti ja mida õpiti töö käigus.

3.2. Ettekannete vormid

Plakat ehk posterettekann

Vormilt on poster² suureformaadiline teksti ja piltidega plakat, millel olevat teksti, pildimaterjali, jooniseid, skeeme jm kommenteeritakse esitlusel suuliselt. Posterettekande alguses esitatakse eesmärgid, järelused, tulemused ja kokkuvõte.

Plakat peab olema visuaalselt atraktiivne. Plakatilt edasiantav info peab olema loogiliselt liigendatud, ilma keeruliste graafiliste kujundite ning liigsete detailideta. Pealkirjade ja alapealkirjade kujundamisel peab jälgima, et kiri oleks ühtses formaadis, piisavalt suur ja nähtav, kiirelt loetav ja laused lühikesed.

PowerPoint või Prezi ettekanne

Kuulajate huvi suurendamiseks on võimalik tehnilisi vahendeid kasutades ettekannet illustreerida. Võimalikest näitlikustamise vahenditest on soovitav kasutada vastavaid programme, näiteks Microsoft PowerPoint või veebipõhine [Prezi](#).

² Poster e stendiettekanne on kindlas formaadis suurem leht, mis kannab olulisemat informatsiooni teadustöö kohta (Paabo, s.a).

PowerPointi või Prezi esitluse koostamisel tuleb kasutada ühte slaidi ühe põhiidee edasiandmiseks, slaidi taust olgu heledates toonides ja kiri tume (must), illustratsioonid peavad olema vastavuses teemaga ning kirja suurust valides tuleb lähtuda auditooriumi kaugusest ekraanist. Esitlusele tuleb kasuks, kui kasutada slaidide vaheldumise efekte või animatsioone mõõdukalt, efektid ei tohiks varjutada uuritava teema esitlust. Ühele slaidile võiks paigutada vaid ühe illustratsiooni. Slaididelt ei tohi puududa ka viited autorlusele teise autori kasutatud materjali puhul.

4. Loovtöö hindamine

Loovtöö hindamise eesmärgiks on

- kirjeldada loovtööle seatud eesmärkide täideviimist ning anda seeläbi tagasisidet loovtöö kui terviku kohta;
- kujundada kriitilist suhtumist oma töösse, julgustada õpilast järgmisteks loovtöödeks ning toetada seeläbi isiksuse arengut.

Loovtööle antakse hinnang “arvestatud” või “mittearvestatud” vastavalt “Põhikooli riiklikule õppekavale“ ja kooli õppekavas sätestatud korrale.

Hinnangu annab juhendaja õpilase loovtöö sisule, protsessile, vormistusele ja töö tulemile. Hindamiskomisjon annab hinnangu loovtöö esitlusele. Hinnangu andmiseks peab tabelis “Hinnangu andmine” (vt [lisa 5](#)) antud hindamiskriteeriumitest (punktidest) olema täidetud vähemalt 50%, nii “arvestatud” kui “mittearvestatud” osas (tulbas). Lõpphinnang moodustub kõikide töö erinevate etappide kokkuvõtivatest hinnangutest. Nt kui on kaks MA ja kolm AR punkti, siis loovtöö on sooritatud ehk arvestatud.

Loovtööle ja selle esitlemisele annab koondhinnangu kolmeliikmeline hindamiskomisjon, kuhu kuulub ka õpilase juhendaja. Rühmatöö puhul antakse hinnang iga õpilase tööpanusele eraldi, see kujuneb tööprotsessi jooksul ja iga õpilase panus on fikseeritud loovtöö ajakavas.

Hinnang antakse

1. **töö sisule:** töö vastavus teemale, seatud eesmärkide saavutamisele, meetodite valiku rakendustele, terminite ja keele korrektsusele kasutamisele, töö ülesehitusele, seoste loomise oskusele:
 - uurimusliku töö puhul antakse hinnang—loovtöö teema vastavusele, töö põhjalikkusele, faktide paikapidavusele, kasutatud materjalide hulgale, sobivate meetodite rakendustele ja seoste loomisele
 - kunstitöö ning omaloomingulise teose puhul antakse hinnang teose ideele, originaalsusele ja selle teostumisele, samuti uute seoste loomise oskusele
 - muusikateose, näituse või tantsu esitamise puhul antakse hinnang kunstilisele teostusele, loomingulisusele, idee originaalsusele ja selle teostamisele;
2. **loovtöö protsessile ja juhendi nõuetest kinnipidamisele:** hinnang antakse õpilase algatusvõimele ja initsiatiivile loovtöö teema valimisel, ideede rohkusele, ajakava

järgimisele, juhendi nõuetest kinnipidamisele, vastastikusele koostööle ja suhtlemisoskusele;

3. **loovtöö vormistamisele:** hinnang antakse keelekasutuse korrektsusele, teksti, jooniste ning tabelite korrektsele ja nõuetekohasele vormistamisele ning viitamise ja kasutatud allikate loetelu vastavusele VG loovtööde koostamise juhendile. (Koolivälisele konkursile esitatavad tööd võivad olla vormistatud vastavalt konkursi nõuetele kohaselt);
4. **töö tulemile:** praktilisel tööil taiese, loometöö, ürituse vms kvaliteedile ja olemasolule ning uurimistööl töö terviklikkusele;
5. **loovtöö esitlemisele:** hinnang antakse esitluse ülesehitusele, kontaktile kuulajatega, kõne arusaadavusele, esitluse näitlikustamise sobivusele, küsimustele vastamisele.

Hindamiskomisjoni hinnang vormistatakse väljatöötatud hindamisjuhendi vormi “Hinnanguleht ja protokoll“ kohaselt (vt [lisa 7](#)).

Kui loovtöö on saanud hinnangu “mittearvestatud” või on hinnang jäänud andmata mõjuvatel põhjustel (õpilase või juhendaja haigestumine vms), siis antakse õpilasele võimalus, ettenähtud aja jooksul peale õppetööd, oma loovtööd korrastada ning õpilane esitleb enda tööd järelkaitsmisel, mis toimub samal õppeaastal juunikuus.

Kui loovtöös tuvastatakse plagiaat, siis hinnang loovtööle on “mittearvestatud” ja loovtöö tuleb hindamiskomisjoni poolt määratud teemal uuesti teha ning kaitsta järgmise õppeaasta veebruaris.

Loovtöö teema ja hinnang kantakse 8. klassi klassitunnistusele ja teema 9. klassi lõputunnistusele.

Kasutatud allikate loetelu

Koolielu toimetus. (2012). *Soovitusi viitamiseks*. <https://koolielu.ee/waramu/view/1-e738f200-1ab6-43f6-b657-5c5f476ef52b> (25.11.2017)

Paabo, R. (s.a). *Poster ehk stendiettekanne*.
<https://www.ht.ut.ee/sites/default/files/ht/postrijuhend.pdf> (25.11.2017)

PRÕK, (2011). *Põhikooli riiklik õppekava*. Vabariigi Valitsuse määrus 06.01.2011 - RT I, 14.01.2011. 1, jõustumine 17.01.2011)
<https://www.riigiteataja.ee/akt/114012011001?leiaKehtiv> (25.11.2017)

SA Innove (s.a). *Innove õppekavad. Soovitusi ja näiteid loovtööde läbiviimiseks põhikoolis, 2017*. <https://oppekava.innove.ee/soovitusi-ja-naiteid-loovtoode-labiviimiseks-pohikoolis-2017/> (25.11.2017)

Lisad

[Lisa 1](#) Loovtöö temavaldkonna ja juhendaja kinnitus

[Lisa 2](#) Loovtöö ajakava näidis

[Lisa 3](#) Tiitellehe näidis

[Lisa 4](#) Kokkuvõtte konkursi või olümpiaadi tulemustest loovtöö arvestuseks

[Lisa 5](#) Hinnangu andmine

[Lisa 6](#) Juhendaja hinnang loovtööle

[Lisa 7](#) Hinnanguleht ja protokoll

Lisa 1 Loovtöö temavaldkonna kinnitus

Loovtöö temavaldkonna ja juhendaja valiku kinnitus

Õpilase nimi või rühmaliikmete nimed	Õppeaine või töö esialgne teema	Juhendaja nõusolek (nimi, allkiri ja kuupäev)	Õpilase kinnitus (kuupäev ja allkiri)
Loovtööde koordinaator Hille Arumäe			
Vändra Gümnaasium 20.../20.... õa		Tagastada oktoober 20....	

Lisa 2 Loovtöö ajakava

LOOVTÖÖ AJAKAVA

Töö esialgne teema/pealkiri:

.....

Õpilane: Juhendaja:

Aeg (kuupäev või kuu)	Töö etapid (töö käik)	Märkused
oktoober	Loovtöö teema ja juhendaja valik	
	Koos juhendajaga ajakava läbivaatamine	
	Juhendaja soovitatud kirjandusega tutvumine	
	Juhendaja abiga õpilasuurimistöö eesmärgi või probleemi sõnastamine, praktilise töö puhul eesmärgi sõnastamine	
	Andmete kogumine, juhendaja soovitatud info otsimine	
	Uurimistöö või praktilise töö teostamine	
	Nõuetekohase uurimistöö või praktilise töö teksti ehk teooriaosa kirjutamine	
Üks nädal enne kaitsmist s.o veebruar	Valmis töö teooriaosa saatmine elektroniliselt juhendajale ja loovtööde koordinaatorile hille038@gmail.com	
veebruar	Loovtöö esitlemine (kaitsmine) hindamiskomisjonile	

Kohustun enda koostatud ajakavast kinni pidama

(õpilase allkiri) (kuupäev).....

Lisa 3 Tiitellehe näidis

Päises on tekst Vändra Gümnaasium, jaluses on tekst Vändra ja aastaarv arvuga. Tekst paigutada leheküljele proportsionaalselt, pealkiri lehe keskel. Tiitellehel ei ole lubatud kasutada graafikat ega lehekülje numbrit.

Vändra Gümnaasium

(Päis: Times New Roman, 14 pt, joondus keskel)

Töö autor

8. klass

(Times New Roman, 14 pt, joondus keskel)

Töö pealkiri

(Times New Roman, 16 pt või 18 pt, paks kiri, joondus keskel)

Loovtöö

(Times New Roman, 14 pt, joondus keskel)

Juhendaja: Mari Kask

(Times New Roman, 14 pt, joondus paremal)

Vändra

2017

(Jalus: Times New Roman, 14 pt, joondus keskel)

Lisa 4 Kokkuvõtte olümpiaadi või konkursi tulemustest loovtöö arvestuseks

Loovtöö³

Kokkuvõtte olümpiaadi või konkursi tulemusest loovtöö arvestuseks

Õpilase nimi: _____ klass: _____

Olümpiaad või konkurss: _____

Toimumise aeg ja koht: _____

Saavutatud tulemus: _____ punkti _____ koht

Töökava:

Aeg	Teemad, mida korrati õpiürituse edukaks läbimiseks	Kasutatud õppematerjal, kirjandus või infoallikad

Õpilase hinnang oma õppetööle ja saavutusele: _____

Lisaks eelnimetatud olümpiaadile / konkursile osales õpilane 20.../20.... õppeaastal:

Aeg	Õpiüritus	Saavutatud tulemus

Õpetaja hinnang õpilase tööle:

Õpilase allkiri: _____

kuupäev _____

³ Vastavalt Väandra Gümnaasiumi loovtööde juhendile (pt.1.4.) võib loovtööks olla edukas osalemine ja märkimisväärsete kohtade (1. – 6. koht) saavutamine kas piirkondlikul, üleriigilisel, rahvusvahelisel aineolümpiaadil või konkursil.

Aineõpetaja: _____
_____ allkiri _____

Lisa 5 Hinnangu andmine

Arvestatud on töö siis, kui üle poolte juhendi nõuete punktidest on täidetud.

Mittearvestatud on töö siis, kui alla poole juhendi nõuete punktidest on täidetud.

Hinnang antakse	Arvestatud on töö siis, kui	Mittearvestatud on töö siis, kui
Sisule vt pt 1.7	1. Pealkiri ja sisu on vastavuses. 2. Töö eesmärgid on saavutatud. 3. Meetodite valik ja rakendus on sobiv. 4. Terminite ja keele korrektne kasutus. 5. Kasutatud faktid on tõesed 6. Töö ülesehitus on loogiline ja seosed on olemas 7. Huvitav või uudne idee. Praktilisel töö on loominguiline ja originaalne idee.	1. Pealkiri ja sisu ei lähe kokku või on nende vahel nõrk seos. 2. Töö eesmärgid jäid täitmata. 3. Meetodite valik ja rakendus on ebasobiv. 4. Terminite ja keele mittekorrektne kasutamine. 5. Kasutatud faktid ei ole paikapidavad. 6. Töö ülesehitus ei ole loogiline ja puuduvad seosed. 7. Uudne või huvitav idee puudub. Praktilise töö loominguiline idee ja originaalsus puudub.
Protsessile vt pt 2	1. Õpilasel oli olemas idee valdkonna/teema kohta. 2. Õpilane oli aktiivne materjali otsimisel, läbitöötamisel ja vormistamisel. Õpilane planeeris ja teostas oma töö mahust 75-100% oskuslikult ja iseseisvalt. 3. Õpilasel olid oma ideed töö teostamiseks. 4. Õpilane pidas loovtöö protsessi jooksul ajakavast ja/või kokkulepetest kinni. 5. Õpilane pidas regulaarselt nõu juhendajaga, koostöö juhendajaga oli regulaarne ja mõtestatud (aktiivne).	1. Juhendaja pakutud idee teema/valdkonna kohta. 2. Õpilane vajab pidevat juhendamist, omaalgatus puudus, täitis juhendaja abiga vajalikud ülesanded, oma töö mahust tegi iseseisvalt 10-49%. 3. Õpilasel omapoolsed ideed töö teostamiseks puudusid. 4. Õpilane ei pidanud kinni loovtöö protsessi jooksul ajakavast ja/või kokkulepetest 5. Õpilane ei pidanud nõu juhendajaga, koostöö juhendajaga puudus või ei andnud tulemusi. Töö ei

	6. Õpilase initsiatiiv uurimistöö õigeaegseks valmimiseks oli suurem kui juhendajal. 7. Esitas valmis töö õigeaegselt.	toimunud vastavalt plaanitule. 6. Õpilase initsiatiiv uurimistöö õigeaegseks valmimiseks oli väiksem kui juhendajal. 7. Ei esitanud valmis tööd õigeaegselt.
Vormistamisele <u>vt vormistamise üldnõudeid</u>	1. Keelekasutus on korrektne. 2. Tiitellehel kajastuvad õppeasutuse nimetus, töö koostaja ja klass, töö pealkiri, töö liik, juhendaja(te) nimed, töö tegemise koht ja aasta; ei ole graafilisi illustratsioone ja teksti paigutus on korrektne. 3. Sisukord on olemas ja see on koostatud arvutiprogrammi abil. 4. Sissejuhatus ja kokkuvõte on olemas ning olemas on nendevaheline seos. 5. Sissejuhatuses on nimetatud töö eesmärk ja kokkuvõttes töö tulemus. 6. Uurimistöö puhul on kirjas uurimisküsimus ja/või hüpotees. 7. Tekst on vormistatud arvutil A4 formaadis, kiri Times New Roman või Arial 12pt, reavahe 1,5, lõiguvahe on suurem kui reavahe ja taandridu ei ole, rööpjoendus, leheküljed on nummerdatud, pealkirjad vormistatud ühtlaselt ja paksus kirjas, iga peatükk algab uult lehelt. 8. Tabelid, joonised või lisad on nummerdatud ja neile on lisatud peal- või allkirjad. 9. Sisu paremaks	1. Keelekasutus ei ole korrektne. 2. Tiitellehe vormistuses ei kajastu õppeasutuse nimetus või töö koostaja ja klass, töö pealkiri, töö liik, juhendaja(te) nimed või töö tegemise koht ja aasta; kasutatud on graafilist illustratsiooni. 3. Sisukorras ei ole kõiki peatükke ja/või koostatud ei ole arvutiprogrammi abil. 4. Sissejuhatust ja/või kokkuvõtet ei ole olemas või puudub nendevaheline seos 5. Sissejuhatuses ei ole nimetatud töö eesmärk ja/või kokkuvõttes puudub töö tulemus. 6. Uurimistöö puhul ei ole kirjas uurimisküsimust ja/või hüpoteesi. 7. Loovtöö kirjaliku osa teksti vormistuses esineb läbivalt rohkem kui 5 vormistusviga. Vt õiget kõrvaltulbast p.7. 8. Tabelid, joonised või lisad puuduvad, kuigi oleksid antud töös asjakohased või neil puuduvad peal- või allkirjad. 9. Sisu paremaks edasiandmiseks

	edasiandmiseks ja seostamiseks on tekstis tabelitele/joonistele viidatud. 10. Tekstis on viidatud ühtse süsteemi järgi juhendi nõuete kohaselt. 11. Viidatud on kõikidele kasutatud allikatele. 12. Allikate loetelu hõlmab kõiki töös viidatud allikaid ja nende vormistus vastab juhendile.	ja seostamiseks ei ole tekstis tabelitele/joonistele viidatud. 10. Tekstis ei kasutata ühtset viitamissüsteemi ja/või viited ei ole vormistatud vastavalt juhendi nõuetele. 11. Viidatud on vähem kui pooltele kasutatud allikatele. 12. Kasutatud allikate loetelu puudub või on vaid mõni allikas ja/või neid ei ole vormistatud juhendi nõuetele vastavalt.
Praktilise töö või uurimistöö lõpptulemile	1. Lõpptulem on olemas ja korrektne. 2. Töö on kvaliteetne. 3. Praktiline omaloominguline töö on kunstiliselt hästi teostatud.	1. Lõpptulem on puudulik või puudub. 2. Töö on vigadega. 3. Praktiline omaloominguline töö on ebakorrektselt teostatud.
Töö esitlemisele vt pt. 3.1	1. Esitlus on loogiliselt ja kavakohaselt üles ehitatud. 2. Õpilane hoiab kontakti/silmsidet kuulajatega. 3. Kõne on arusaadav. 4. Esitlus on (sobivalt) näitlikustatud. 5. Õpilane oskab küsimustele vastata.	1. Esitlus ei ole loogiliselt ja kavakohaselt üles ehitatud. 2. Õpilasel puudub kontakt/silmside kuulajatega. 3. Kõne ei ole arusaadav. 4. Esitlus ei ole (sobivalt) näitlikustatud. 5. Õpilane ei oska küsimustele vastata.

Lisa 6 Juhendaja hinnang loovtööle

JUHENDAJA HINNANG LOOVTÖÖLE

Töö autor(id) ⁴ :	
Töö pealkiri:	
Praktilise töö nimetus (taies, ese):	
Lehekülgede arv: kogu töös	kirjalikus osas (teooriaosa)
Hinnang ⁵ ja põhjendus	
1. Töö sisule: hinnang	
Põhjendus	
2. Loovtöö protsessile (koostöö jms): hinnang	
Põhjendus	
3. Loovtöö vormistusele: hinnang	
Põhjendus	
4. Töö tulemile (välimusele): hinnang	
Põhjendus	
Juhendaja:	kuupäev: allkiri:

⁴ Rühmatöö puhul antakse hinnang igale õpilasele eraldi

⁵ Hinnang AR või MA. Hinnangu kriteeriumeid vt "VG loovtööde koostamise juhend" lk 24-26. Juhendaja ei anna hinnangut oma tööpanusele ega loovtöö esitlemisele.

Lisa 7 Hinnanguleht ja protokoll

LOOVTÖÖDE HINNANGULEHT JA PROTOKOLL nr

Loovtööle antakse hinnang AR (arvestatud) või MA (mittearvestatud) vastavalt Põhikooli riiklikule õppekavale ja kooli õppekavas sätestatud korrale.

Vändra Gümnaasium

Kuupäev:

Õpilase nimi	Loovtöö pealkiri	Juhendaja	Juhendaja hinnang				Komisjoni hinnang	Hinnang
			S ⁶	P ⁷	V ⁸	T ⁹	E ¹⁰	

Märkused: _____

Hindamiskomisjoni liikmed (nimi ja allkiri): _____

Hindamiskomisjoni esimees (nimi ja allkiri): _____

⁶ Hinnang loovtöö sisule

⁷ Hinnang töö protsessile

⁸ Hinnang vormistamisele

⁹ Hinnang praktilise töö tulemile

¹⁰ Hinnang esinemisele kaitsmisel